

41. Vesilaitos¹⁾

Yleistä

Vuodelle 1973 oli luonteenomaista korkeasuhdanne ja voimakas hintojen nousu. Vesilaitokselle tämä taloudellinen kehitys aiheutti painetta veden hintaan. Nousseet materiaali- ja palkkakustannukset sekä voimakkaasti kohonnut rakennuskustannusindeksi heijastuivat veden hinnan korotuksissa kertomusvuoden aikana.

Maaliskuussa veden hinta nousi 50 pennistä/m³ 54 penniin/m³ ja elokuussa 60 penniin/m³.

Veden kokonaisuusmyynti kasvoi n. 6.4% kertomusvuonna. Helsingin kaupungin alueella asukasluvun vähentymisestä huolimatta kasvu oli n. 5%. Tämä johtuu ominaiskulutuksen kasvusta. Oman osansa kulutuksen lisääntymisestä vuoden 1973 aikana aiheutti poikkeuksellisen kuuma kesä.

Vesilaitoksen kertomusvuoden taloudellinen tulos parani edelliseen vuoteen verrattuna huolimatta voimakkaasta kustannustason noususta. Vuonna 1973 oli tuotto käytöpääomalle n. 5.9%. Kuitenkaan ei saavutettu vesilaitokselle asetettua ylijäämätavoitetta, eli 8%:n tuottoa.

Kertomusvuonna vesilaitoksella valmisteltiin Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa vuonna 1970 solmitun vesisopimuksen uusimista.

Kulunutta toimintavuotta voidaan pitää

tydyttävänä sekä taloudelliselta että toiminnalliselta kannalta.

Henkilökunta ja organisaatio

Kertomusvuonna rakennusosaston Päijänne-toimisto lopetti toimintansa 1.5. alkaen. Sen tehtävät siirtyivät Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle. Tämän yhtiön palvelukseen siirtyi kahdeksan henkilöä Päijänne-toimistosta.

Vesilaitoksen toimitusjohtajana oli tekn.tri Seppo Priha. Koko laitoksen henkilökuntaan kuului vuoden lopussa 504 (ed.v. 517) henkilöä. Toimintavuoden aikana vakituiseen palvelusuhteeseen tuli 30 henkilöä, erosi 24 henkilöä ja henkilökunnan keskuudessa tapahtui kaksi kuolemantapausta. Eläkkeelle jäi vuoden aikana 11 henkilöä.

Vuoden alussa laitoksella aloitettiin työterveydenhuoltotoiminta. Siitä huolehtimaan palkattiin terveydenhoitaja. Keväällä valmistui myös terveysasema Ilmalaan. Muihin laitoksen toimipisteisiin järjestettiin samoin vastaanottopaikat ja -ajat terveydenhoitajalle. Elokuusta lähtien kaupungin johtava terveydenhuoltolääkäri alkoi suorittaa uuden henkilökunnan työhöntulotarkastuksia terveysasemalla.

Laitoksella pyrittiin sisäisessä tiedotustoiminnassa toimimaan kaupunginhallituksen

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulut, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu vesilaitoksen toimintakertomuksen eripainoksessa.

hyväksymien sovellutusohjeiden hengen mukaisesti. Henkilökuntalehti Putkiposti ilmestyi neljä kertaa kuluneena vuonna ja tiedotelehti Pikaliitin 22 kertaa.

Vedenhankinta

Hydrologinen katsaus. Yleisen vesitilanteen osalta voitiin todeta, että alkuvuosi oli normaali, kevättulva jäi huomattavasti normaalia pienemmäksi, kesä ja alkusyksy muodostivat verraten pitkän kuivakauden ja että loppuvuoden vesitilanne oli vaihteleva, jossaan erityistä syystulvaa ei esiintynyt. Vantaanjoen alueella vuoden sadanta 583 mm sekä keskivirtaama $10.0 \text{ m}^3/\text{s}$ jäivät huomattavasti alle vuosijakson 1931—60 keskimääräisten arvojen (663 mm ja MQ $15.1 \text{ m}^3/\text{s}$). Lumipeitteen vesiarvon maksimi 53 mm ja kevättulvan huippuvirtaama Oulunkylässä $66 \text{ m}^3/\text{s}$ olivat vain puolet normaaleista (106 mm ja MHQ $144 \text{ m}^3/\text{s}$). Kesä—elokuussa vettä satoi yhteensä vain 110 mm eli hieman yli puolet saman aikavälin normaalista määrästä. Samaan aikaan haihtuminen vedenpinnasta oli hyvin runsasta, n. 30% yli normaalin.

Vantaanjoen säännöstely. Vuoden alussa säännöstellyt järvet olivat täynnä. Talvella ja keväällä juoksutukset hoidettiin yleensä lupaehtojen mukaisia ylärajoja seuraten. Kesän alkuun mennessä järvet olivat täyttyneet maksimikorkeuksiinsa. Kesällä Vantaanjoen virtaamaa jouduttiin lisäämään säännöstelyvarastoja käyttäen. Kytjärven vesipinta laski tällöin säännöstelyn kesäaikaiselle alarajalle. Syys—lokakuun aikana alkoivat järvet jälleen täytyä. Talven varhaisen tulon vuoksi aloitettiin talvijuoksutukset jo joulukuun alussa. Aivan vuoden loppupäivinä vesitilanne parani merkittävästi sattuneen sulakauden seurauksena.

Vantaanjoen alueella tehtiin parannus- ja kunnostustöitä mm. Salmijärven ja Valkjärven padoilla sekä Tuusulan- ja Härkälänjoen perkausuomissa.

Hiidenveden säännöstely ja vedenotto. Vuoden alussa Hiidenvesi ja latvajärvet olivat täynnä. Talvella Väänteenjoen pato oli täysin auki ja Hiidenveden purkautuminen määräytyi Lohjanjärven vedenpinnan vaihtelun mukaan. Keväällä Hiidenvesi ja latvajärvet täyttyivät vuodenaajan ylärajakorkeuksiinsa. Kesällä vedenpintojen lasku järvissä oli voimakasta huolimatta siitä, että juoksutukset niistä pidettiin mahdollisimman pieninä. Minimijuoksutus jatkui latvajärvien osalta vuoden loppuun. Vedennousu näissä samoin kuin Hiidenvedessä tapahtui syksyllä verraten hitaasti ja ylärajakorkeus jäi saavuttamatta Puneliassa ja Sakarassa.

Hiidenvedestä pumputtiin vettä talvella 2.7 milj.m^3 , kesällä ja syksyllä 11.0 milj.m^3 eli yht. vuoden aikana 13.7 milj.m^3 , mikä tekee raakaveden kokonaismäärästä n. 15%.

Hiidenveden alueella tehtiin parannus- ja kunnossapitotöitä Väänteenjoen ja Kerityn padoilla sekä Sakarassa. Hiidenvesisuunnitelman katselmuksen toiseen vaiheeseen liittyvinä laadittiin vastine vesioikeudelle jätetyistä muistutuksista (131) sekä annettiin toimistoinsinöörille tämän pyytämää apua.

Vesijohtoveden valmistus

Vedenpuhdistus- ja pohjavesilaitosten toiminta. Puhdistuslaitosten toiminta oli normaalia. Mainittavia käyttöhäiriöitä ei sattunut. Vantaanjokea Seutulankoskelta alaspäin jouduttiin uhkaavan levähäiriön vuoksi käsittelemään kahteen kertaan kuparisulfaatilla.

Laitosten kuormitusta siirrettiin vielä lisää Vanhankaupungin laitokselle, jotta saavutettaisiin taloudellisesti mahdollisimman edullinen kokonaistulos. Koko vuonna puhdistetun veden määrä jakautui tasan molemmille laitoksille.

Raakaveden vähyyden vuoksi jouduttiin Vanhankaupungin laitokselle ottamaan vesi joko kokonaan tai osittain suoraan Vantaan-

joesta. Suoraan Vantaanjoesta otetun veden määrä oli 36.5% koko Vanhankaupungin ottamasta raakavesimäärästä.

Toimintavuoden kokonaispumpuaminen oli 88 555 000 m³, josta Vanhankaupungin osuus 43 904 000 m³ eli 49.6%, Pitkäkosen 44 108 000 m³ eli 49.8% ja pohjavesilaitosten 543 000 m³ eli 0.6%. Kokonaispumpuamisen kasvu edellisestä vuodesta oli 5 314 000 m³ eli 6.4%. Keskimääräinen vuorokautinen pumpuaminen oli 242 600 m³/vrk. Kuivan ja lämpimän loppukesän takia saavutettiin elokuun 16. päivänä uusi vuorokautinen pumpuamisennätys 303 000 m³/vrk, pienin eli 160 000 m³/vrk oli kesäkuun 23. päivänä.

Kemikaalien kulutus. Vähäisistä sateista johtuen aleni kertomusvuonna kaliumpermanganaatin kulutuksena mitattavien lika-aineiden pitoisuus puhdistuslaitosten käyttämässä raakavedessä. Täten saostuskemikaalin, alumiinisulfaatin, kulutus laski Vanhankaupungin ja Pitkäkosen vedenpuhdistuslaitoksella vastaavasti määriin 63.8 g/m³ ja 56.8 g/m³ ed.v:n arvojen oltua 69.6 g/m³ ja 70.1 g/m³. Vanhankaupungin laitoksen korkeampi alumiinisulfaatin kulutus johtui siitä, että tällä laitoksella käytettiin aikaisempiin vuosiin verrattuna poikkeuksellisen runsaasti raakavetenä jokivettä, mikä huonompilaatuisena vaatii mainittua kemikaalia runsaammin verrattuna Silvolan tekoaltaan veteen. Vanhankaupungin laitoksella käytettiin koetarkoituksessa osa vuotta kalkin asemasta alkuaikalina soodaa.

Myös kloorin kulutus väheni molemmilla puhdistuslaitoksilla: Vanhassakaupungissa määrään 11.1 g/m³ ja Pitkäköskellä määrään 10.6 g/m³ ed.v:n keskim. syöttöjen oltua vastaavasti 13.1 g/m³ ja 13.2 g/m³. Kulutuksen vähenemistä tapahtui selvästi enemmän kuin pelkästään raakaveden ammoniakkipitoisuuden pieni aleneminen olisi edellyttänyt. Säästön katsotaan olevan seurausta raakaveden sisältämien orgaanisten aineiden vähentymisestä, mitä osoittaa jo edellä mai-

nittu kaliumpermanganaatin kulutuksenkin aleneminen.

Muiden syöttökemikaalien kulutuksen muutokset olivat kummallakin laitoksella vähäisiä.

Energian kulutus ja tuotanto. Sähköenergiaa kulutettiin koko laitoksella yht. 36 571 000 kWh, josta määrästä 34 636 000 kWh oli ostettua ja 1 935 000 kWh vesilaitoksen itse tuottamaa energiaa. Puhdistus- ja pohjavesilaitoksilla käytettiin energiaa yht. 31 856 000 kWh ja laitoksen muu energiankäyttö oli 4 715 000 kWh. Vesijohtoverkkoon pumputtua vesiyksikköä kohti oli energian kulutus 0.41 kWh/m³.

Vedentutkimustoiminta

Vedenhankintavesistöjen tutkimukset. Vantaanjoen vesistön jokien vedenlaatua tutkittiin yli 30 näytteenottopisteestä. Vedenlaatu tarkkailtiin säännöllisesti viikottain. Raakaveden lisälähteenä käytettyä Hiidenvettä seurattiin tiivistä. Nämä tutkimukset suoritettiin järveden laadun vaihtelujen ja raakaveden oton kannalta tärkeimmän kauden aikana eli kevään alusta kesän loppuun.

Eriyisiä tutkimuksia järveden laadun ja rehevöitymisen seuraamiseksi talvi- ja kesätilanteissa suoritettiin Vantaanjoen vesistön järvistä, Hiidenvedestä ja sen latvajärvistä sekä Lohjanjärvestä. Nämä tutkimukset ovat osittain pakollisia Hiidenveden säännöstelystä ja vedenotosta johtuen. Lisäksi ne antavat tietoa veden laadun satunnaisten vaihtelujen laajuudesta ja kehityksen jatkuvuudesta.

Kertomusvuonna jouduttiin suorittamaan monia veden laadun määrittä- ja häiriöiden kulkeutumisen tarkkailututkimuksia. Kesällä seurattiin joka viikko säännöllisesti levien kasvua. Tätä tarkkailua suoritettiin etäällä vedenottamoiden yläpuolella. Näin saatiin tietää ajoissa biologisperäiset häiriöt mah-

dollisimman kaukana raakaveden ottopai-koilta ja voitiin ryhtyä nopeasti suorittamaan torjuntatoimenpiteitä.

Molempien vedenpuhdistuslaitosten laboriorioiden toimintaan kuuluivat vuoden aikana vedenottamoista vesistön lähialueille ulotetut perusteelliset, säännöllisesti suoritettut raakavesitutkimukset.

Vesijohtoveden valvontatutkimukset ja laadun tarkkailu. Terveystoimintalain määräysten mukaisesti valvottiin vesijohtoveden bakteriologista laatua. Näytteitä otettiin päivittäin työviikon aikana jakeluverkon alueelta. Lääkintöhallituksen valvontatutkimusmääräysten mukaisesti tutkittiin myös jakeluverkossa olevan pohjaveden fysikaalis-kemiallisia ominaisuuksia. Samaa tarkoitusta varten tutkittiin bakteriologisesti laitosten vedenottamoiden raakavettä.

Vedenpuhdistuksen käyttötarkkailuna tehdyt vedenlaadun tutkimukset sisälsivät raakaveden ja laitoksilta lähtevän veden päivittäistä fysikaalis-kemiallista, bakteriologista ja esteettistä laadun määrittämistä. Näitä määrittämiä tehtiin myös edellä mainitun terveydenhoitolain edellyttämän valvonnan mukaisessa bakteriologisessa tutkimuksessa vesijohtoverkon alueella otetuista vesinäytteistä. Vesijohtoveden laadun varmistamiseksi tutkittiin useita analyttisiä menetelmiä ja laitteita käyttäen vaarallisten raskasmetallien esiintymisen mahdollisuuksia sekä haju- ja makuhaitteiksi oletettavien orgaanisten aineiden määriä ja koostumuksia.

Vedenhankintasuunnitelmiin liittyvät tutkimukset. Päijänteen Asikkalanselän raakaveden puhdistuskokeilla pyrittiin selvittämään eri vedenpuhdistusmenetelmien tehokkuutta. Raakaveden laatua tutkittiin, jotta saataisiin selville haitalliset aineet, hajut ja maut ja näiden kulkeutumismahdollisuudet ylempää vesistöä Asikkalanselälle. Monipuolisimmin tutkittiin Keski-Päijänteen puunjalostusteollisuuden jätevesien mahdollisia vaikutuksia. Tutkimuksiin kuului myös tulevan vedenot-

tokohdan eri vaihtoehtojen raakaveden laadun tutkiminen.

Koko Päijännettä koskevaa vesistön tilaa ja kuormitusta sekä kehityksen kulkua selvittävää tukimusta jatkettiin yhteistyössä Jyväskylän hydrobiologisen tutkimuslaitoksen kanssa uusin, vesistön tutkimusta tehostavin ja kehittävin projektein.

Vuoden lopulla saatiin toimintakuntoon Janakan vesilaitokselle rakennettu otsonointilaitos. Sen avulla on tarkoitus tutkia tämän vedenpuhdistusmenetelmän tehokkuutta. Kokeet ja tutkimukset päästiin myös aloittamaan vasta vuoden lopussa, jolloin olosuhteet näiden tehtävien suorittamiselle olivat veden laadun kannalta poikkeuksellisen vaikeat.

Veden myynti

Varsinaisille kuluttajille myydyin veden määrä oli 81 291 000 m³.

Kolmisopimuslaskun myydyin veden määrä oli Espoossa ja Vantaalla yhteensä 4 930 908 m³, joka oli 6.1% laitoksen vedenmyynnistä.

Lasketun myynnin lisäksi puhdistuslaitoksilta toimitettuun vesimäärään sisältyi mm. tulipalojen sammutukseen ja kadunrakennustöihin käytetty vesi, vesijohtoverkon vuotojen yhteydessä hukkaan mennyt vesi sekä lisäksi mittarinluentakauden ja kalenterivuoden erosta johtuva erotus.

Kuluttajien määrä lisääntyi 452:lla, joten laitoksella oli vuoden lopussa yhteensä 15 118 kuluttajaa. Lisäys johtui etupäässä kaupungin pohjoisten ja itäisten alueiden omakotitalojen liittymisistä vesijohtoverkkoon.

Veden jakelu

Vesijohtoverkko. Vesijohtoverkon kokonaispituus vuoden lopussa oli 870 221 m.

Näistä pääjohtoja, NS 600 tai suurempia, oli 95 815 m eli n. 11% kaikista johdoista ja jakelujohtoja, NS 600 pienempiä, oli 774 406 m.

Vesijohtoverkon palopostien kokonaismäärä oli vuoden lopussa 6 168 ja sulkuventtiilien kokonaismäärä 8 486.

Uutta vesijohtoverkkoa rakennettiin toimintavuoden aikana 22 881 m. Kun käytöstä poistettiin samanaikaisesti 2 212 m, oli vesijohtoverkon nettolisäys 20 669 m.

Kolmikuntasopimuksen mukaan ovat Helsinki, Espoo ja Vantaa yhteisesti kustantaneet toimintavuoden aikana valmistuneen Pitkäkosken — Konalan pääjohdon. Johdon on asentanut Helsingin vesilaitos ja sen kokonaispituus on 4 128 m, josta NS 1000 teräsputkea on 3 054 m ja NS 800 esijännitettävä teräsbetoniputkea on 1 074 m.

Muista pääjohtotöistä ovat merkittävimmät Mellunkylän—Vuosaaren NS 600 pääjohto, jota rakennettiin 2 141 m ja joka myös lopullisesti valmistui, ja Hämeenlinnan moottoritien rakennustöiden yhteydessä tapahtunut NS 600 ja NS 1000 johtojen muutostyöt, yht. 696 m.

Jakelujohtoja rakennettiin pääasiallisesti seuraavissa alueellisissa rakennuskohteissa: Vartiokylässä, Mellunkylässä, Suutarilassa, Tapaninkylässä ja Etelä-Kaarelassa.

Tonttijohtoja rakennettiin 516 ja niiden kokonaismäärä oli vuoden lopussa 16 380. Palosammutusta varten tarvittavia palojohdoteja rakennettiin 17 ja niiden kokonaismäärä oli vuoden lopussa 234.

Putkimateriaalien, -eristysten ja liitostapojen osalta tapahtui paljon teknillistä kehitystä. Näihin asioihin syventyminen, niiden seuraaminen ja lisäksi tähän läheisesti kuuluva työnsuunnittelu ovat vaatineet vedenjakelun vastuualueella yhä enemmän huomiota ja aikaa.

Vesijohtoverkon yksityiskohtainen suunnittelu jatkui pääasiallisesti Pohjois-Haagan, Kannelmäen, Tapanilan, Puistolän asemanseudun ja Vesälän alueilla. Kaavoitukseen liittyvää yleisluontoista suunnittelua tapah-

tui Itäkeskuksen, Vuosaaren eteläosan ja Kampin kaavarunkoalueilla.

Vesijohtoverkon vuodot. Kertomusvuoden aikana tapahtui jakelujohdoissa 161 vuotoa eli yksi vuoto 5 450 metriä kohti. Lukumäärä on pidettävä normaalina. Tonttijohtovuotoja oli 72 eli yksi vuoto 228 tonttijohtoa kohti. Vuodot eivät aiheuttaneet laajempia jakeluhäiriöitä ja ne korjattiin yleensä saman vuorokauden kuluessa.

Tarkastustoiminta. Tarkastustoimisto tarkasti ja hyväksyi kertomusvuonna yht. 892 vesijohto- ja viemäripiirustukset (ed.v. 829). Työkohteitten laajuutta kuvaava luku eli viemäriverkkoon liitettyjen laitteiden lukumäärä piirustuksissa oli yhteensä 48 612 (ed.v. 48 988). Vesijohto- ja viemäriasennustöiden tarkastuskäyntejä tehtiin 3 623 (3 357).

Kiinteistöjen vesijohdoissa ja viemäreissä sattuneista vuodoista tai muista häiriöistä aiheutuneita tarkastuksia suoritettiin 7. Laitokselle hyväksymistä varten toimitettuja vesijohto- ja viemärilaitteita ja -tarvikkeita koskevia lausuntoja annettiin 29.

Kaupungin vesijohto- ja viemäriverkkoon liitettävien kiinteistöjen vesijohto- ja viemäritöitä suorittamaan oikeutettuja urakoitsijoita oli vuoden lopussa yht. 110 toiminimeä. Lisäystä oli ed. vuoteen verrattuna neljä toiminimeä.

Sisäjohtotoimisto. Sisäjohtotoimiston huomattavimmat työkohteet vuoden aikana olivat Kyläsaaren jätteenpolttolaitos ja Myllypuron väestösuoja sekä Kallion paloaseman työmaaparakki. Lisäksi asennettiin Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen I-osaan uudet ilmanvaihtolaitteet sekä suoritettiin huomattavia saneeraustöitä Sofianlehdon vastaanottokodissa ja Malmin sairaalassa.

Korjaustyöttilauksia oli kertomusvuoden aikana 1 223.

Rakennustoiminta

Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen vanhemmassa laitososassa tehostettiin ilman-

vaihtoa ja uusittiin valaistus sekä saatettiin päätökseen selkeytys- ja hämmennysalaiden betonipintojen käsittely.

Itä-Pasilaan rakennettiin kalliotiloihin sijoitettu pumppaamo, joka korottaa vesijohtoverkon paineen Pasilaan tulevien kerrostalojen edellyttämälle tasolle.

Roihuvuoren vesijohtotunneli putkiasennustöineen valmistui syyskuussa.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin vedenpuhdistuslaitosten peruskorjaukseen ja nykyisen käyttötehon varmistamiseen liittyviä suunnittelutöitä sekä selvitettiin puhdistuslaitoslietteen käsittely- ja sijoitusmahdollisuuksia.

Kolmisopimus kuntien yhteistoiminta

Sopijakuntien yhteistoiminta keskittyi toimintavuonna vesilaitossopimuksen ja siihen liittyvien syöttöjohtosopimusten muutosehdotusten valmisteluun. Kolmisopimustoimikunta sai valmiiksi ehdotukset uusiksi sopimuksiksi vuoden lopulla ja ne saatettiin Pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan, YTT:n käsiteltäväksi joulukuussa. YTT antoi niitä koskevan suosituksen 18.12. Ehdotusten käsittely sopimuskuntien kunnallishallituksissa siirtyi v. 1974 puolelle.

Kolmisopimuskuntien yhteisen puhdistuslaitoksen suunnitelmiin liittyen aloitettiin syksyllä veden otsonointikokeet Vaajakoskella käyttäen raakavetenä Päijänteen vettä. Vaajakoskella suoritettiin vuoden kuluessa myös korroosio- ja vesilasin syöttökokeita.

Pitkähämeen laitoksella suoritettu kolmen kunnan yhteislaitoksen esisuunnitteluun liittyvä putkiselkeytys- ja monikerrossuodatuskokeilu saatiin päätökseen.

Kolmisopimuskuntien yhteinen syöttöjohto Pitkähäme-Konala valmistui toimintavuoden elokuussa. Yhteisjohdon kokonaispituus on n. 4.6 km jo käytössä ollut noin 1 km:n pituinen alkuosa mukaan luettuna.

Päijänne-hanketta hoitamaan perustettu Pääkaupunkiseudun Vesi Oy aloitti toimintansa toukokuun alussa. Tällöin siirrettiin kolmisopimuskuntien v. 1970 Helsingin kaupungin vesilaitokselta tilaamat, hankkeen suunnittelutehtävät sekä kesän kuluessa suunnittelumateriaali yhtiölle. Samalla selvitettiin kolmisopimuskunnille hankkeesta aiheutuneet kustannukset, jotka yhtiön muut osakkaat hyvittävät ko. kunnille toimintavuoden lopussa.

Päijänne-hankkeen hoidon siirtyessä Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle otti yhtiö huolehtiakseen myös Päijänteen varsinaisista vedenlaatututkimuksista. Sen sijaan Asikkalan selältä saatavan raakaveden puhdistuskoe-toiminta jäi edelleen kolmisopimuskuntien tehtäväksi. Tutkimustoimintaa on sopimuskuntien tilaamana hoitanut Helsingin kaupungin vesilaitos.

Niinikään Päijänne-hankkeeseen liittyen kolmisopimustoimikunta valmisteli kesän aikana ja loppuvuodesta yhteistyönä vedenhankintayhtiön kanssa liittymissopimusta, joka yhtiön tulee perustamissäännöstensä mukaan tehdä liittujien kanssa.

Päijänne-hanke

Vuoden alkupuolella Itä-Suomen ja Länsi-Suomen vesioikeudet antoivat lupapäätöksensä Päijänne-hankkeesta. Vesilaitoksella viimeisteltiin hankkeen I rakennusjakson louhintaurakan tarjouspyyntöasiakirjat sekä jatkettiin II ja III rakennusjakson suunnittelua 1.5. saakka, jolloin Pääkaupunkiseudun Vesi Oy aloitti toimintansa. Tällöin siirrettiin vesilaitoksella siihen saakka suoritettujen hankkeen suunnittelutehtävät ja -materiaali yhtiölle. Samalla lopetti myös vesilaitoksen Päijänne-toimisto toimintansa. Tunnelin louhintatyönsen ensimmäisellä, pohjoisimpana sijaitsevalla rakennusjaksolla alkoivat vuoden aikana.

Taloudellinen tulos

Kokonaiskustannukset kasvoivat toimintavuonna edellisen vuoden arvosta 6.25%. Tulojen kasvu oli 16.55%. Kokonaismenojen määrä oli 51.6 milj. mk ja kokonaistulojen 53.5 milj.mk. Ylijäämä toimintavuodelta oli 1.9 milj.mk.

Kokonaiskustannuksista oli kiinteiden pääomakustannusten osuus 50.6%, palkkojen 22.3%, kemikaalien ja sähkön 11.2% sekä muiden kustannusten 15.9%. Vuoden 1972 vastaavat luvut olivat 53.2%, 20.4%, 11.1% ja 15.3%.

Toimintavuoden ylijäämä oli 0.7% vesilaitoksen vuoden alussa olleesta käyttöomaisuuden arvosta, joka oli 259.0 milj. mk. Todettakoon tässä yhteydessä, että käyttöomaisuuden arvon osalta ei ole suoritettu vuoden 1952 jälkeen rahan arvon alenemisesta johtuvia indeksikorotuksia. Kun otetaan huomioon käyttömenojen kustannuksiin sisältyvä 6%:n mukainen käyttöomaisuuden korko 15.5 milj.mk, voidaan todeta laitoksen tuottaneen noin 6.7% koron sijoitetulle pääomalle.